

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wetswijziging niet-indexeren maximum uurprijs 2026

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

- Ouders, de ontvangers van kinderopvangtoeslag.
- Kinderopvangorganisaties, die kinderopvang bieden waar ouders (o.a.) met kinderopvangtoeslag voor betalen.
- Dienst Toeslagen, de uitvoeringsorganisatie die de kinderopvangtoeslag verstrekt.
- Gemeenten, zij bieden voorschoolse educatie, peuteropvang en smi aan.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Dienst Toeslagen, ouders en kinderopvangorganisaties.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Dienst Toeslagen is betrokken bij het proces en voert een uitvoeringstoets uit om de impact van de wetswijziging (het niet indexeren van de maximum uurprijs in 2026) op de uitvoerbaarheid te beoordelen.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Het kabinet hecht belang aan houdbare overheidsfinanciën. Daarom heeft het kabinet besloten om de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag in 2026 niet te indexeren. Met deze maatregel wordt naar verwachting structureel € 254 miljoen bespaard. Deze afspraak is onderdeel van het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet.

- b) Wat is de omvang van het probleem?

N.v.t.

- c) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het huidige beleid is dat ieder jaar de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag worden geïndexeerd aan de hand van de gemiddelde loon- en prijsontwikkeling in de economie. Bij de indexatie telt de loonontwikkeling voor 80% mee en de prijsontwikkeling voor 20%. Deze cijfers worden gebaseerd op de ontwikkeling van de loonvoet bedrijven en de inflatie (consumentenprijsindex) zoals geraamd door het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP).

De indexatie zorgt ervoor dat de kinderopvangtoeslag in de pas blijft lopen met de loon- en prijsontwikkeling. Hierdoor blijft de (financiële) toegankelijkheid van kinderopvang gewaarborgd.

- d) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Als de overheid niets doet worden de maximum uurprijzen in 2026 geïndexeerd op basis van de loon- en prijsontwikkeling. De indexatie zorgt ervoor dat de kinderopvangtoeslag in de pas blijft lopen met de loon- en prijsontwikkeling. Hierdoor blijft de (financiële) toegankelijkheid van de opvang gewaarborgd. Voor 2026 kost de indexatie naar verwachting structureel € 254 miljoen.

Om deze € 254 miljoen te besparen en daarmee opvolging te geven aan het Hoofdlijnenakkoord, is overheidsingrijpen (niet-indexeren) nodig. Het niet-indexeren van de maximum uurprijzen betekent dat veel ouders bij tariefstijgingen een groter deel van de opvangkosten zelf zullen moeten betalen. Dit verlaagt de (financiële) toegankelijkheid van kinderopvang.

Omdat met de overgang naar het voorgenomen nieuwe financieringsstelsel de vergoedingen voor kinderopvang voor de meeste huishoudens (sterk) worden verhoogd, neemt de (financiële) toegankelijkheid van kinderopvang voor de meeste huishoudens per saldo sterk toe. Bovendien is de betaalbaarheid van de kinderopvang recent al sterk toegenomen door de extra verhoging van de maximum uurprijs in 2024. Daarom acht het kabinet het aanvaardbaar om de maximum uurprijzen in 2026 eenmalig niet te indexeren.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel van de wetwijziging is om niet-indexeren voor het jaar 2026 mogelijk te maken in de Wet Kinderopvang (Wko). Het niet-indexeren leidt tot een structurele besparing op overheidsuitgaven, waarmee andere maatregelen uit het Hoofdlijnenakkoord (deels) gefinancierd kunnen worden. Dit zorgt er voor dat de overheidsfinanciën nu en in de toekomst solide blijven. Het kabinet stuurt daarbij gedurende de kabinetsperiode op een meerjarig EMU-saldo van maximaal 2,8% BBP, zodat de Europese begrotingsnormen gerespecteerd worden.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

N.v.t.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Het aangrijpingspunt om het doel van besparingen op de overheidsuitgaven aan kinderopvangtoeslag te realiseren ligt in het aanpassen van beleidsmatige variabelen die de totale hoogte van de toeslag bepalen.

De totale uitgaven aan kinderopvangtoeslag worden bepaald door externe factoren (het aantal aanvragen voor kinderopvangtoeslag door ouders die kinderopvang gebruiken en de hoogte van die aanvragen) en twee beleidsmatige variabelen: de hoogte van de maximum uurprijs en de vergoedingspercentages waarop ouders in specifieke inkomensgroepen aanspraak kunnen maken.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

De bovengenoemde externe factoren zijn niet met de benodigde snelheid en precisie te beïnvloeden met overheidsbeleid. Het is wel mogelijk om de gewenste besparing te realiseren door de beleidsmatige variabelen aan te passen. Opties zijn:

- Vergoedingspercentages structureel en voor alle inkomensgroepen evenveel verlagen.
- Vergoedingspercentages alleen voor hogere inkomens structureel verlagen.
- Toetsingsinkomens voor de kinderopvangtoeslag niet indexeren.
- Maximum uurprijs niet indexeren.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Vergoedingspercentages structureel en voor alle inkomensgroepen evenveel verlagen:
Dit leidt tot negatieve inkomenseffecten, specifiek voor lage inkomens. Bovendien levert dit alleen incidenteel een besparing op, vanwege het voornemen van het kabinet om een inkomensonafhankelijke vergoeding van 96% voor alle ouders in te voeren. Het kabinet acht het onwenselijk om van dit voornemen af te wijken.

Vergoedingspercentages alleen voor hogere inkomens structureel verlagen:
Dit voorkomt de denivellerende gevolgen van negatieve inkomenseffecten voor lage inkomens. Deze optie levert echter ook incidentele besparingen op, door het inkomensonafhankelijke karakter van het voorgenomen nieuwe financieringsstelsel voor kinderopvang, waarin eenvoud en zekerheid voor ouders centraal staan. Het loslaten van deze inkomensonafhankelijkheid betekent dat ouders geen volledige zekerheid geboden kan worden over hun recht op een vergoeding voor kinderopvang, waardoor zij ook in de toekomst geconfronteerd zouden kunnen worden met terugvorderingen door inkomensstijgingen. Het kabinet acht dit onwenselijk.

Toetsingsinkomens voor de kinderopvangtoeslag niet indexeren:
In deze situatie vallen ouders gemiddeld in een hogere staffel van de inkomensstabel voor de kinderopvangtoeslag. Daardoor ontvangen ze gemiddeld een lager vergoedingspercentage. Gezien het eerdergenoemde voornemen van het kabinet om over te gaan op bijna gratis kinderopvang, levert deze maatregel alleen incidentele besparingen op, terwijl een structurele besparing nodig is.

Maximum uurprijs niet indexeren:
De enige beleidsmatige variabele die overblijft is het aanpassen van de maximum uurprijs. Het kabinet kiest ervoor om de maximum uurprijs in 2026 eenmalig niet te indexeren. Dit leidt tot negatieve inkomenseffecten, in het bijzonder voor lage inkomens. Deze effecten worden hieronder beschreven. Daar staat tegenover dat het niet-indexeren van de maximum uurprijs beleidsmatig verenigbaar is met het inkomensonafhankelijke karakter van het voorgenomen nieuwe financieringsstelsel voor kinderopvang en ook aansluit bij de wens van het kabinet om toe te groeien naar een inkomensonafhankelijke vergoeding voor kinderopvang van 96%.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleids optie?

Door het niet-indexeren van de maximum uurprijzen zullen de netto-kosten van kinderopvang voor veel ouders stijgen in 2026. Het effect is het grootst voor ouders met lage inkomens. Zij ontvangen nu al een vergoeding van 96% tot de maximum uurprijs. Als de tarieven boven de maximum uurprijs stijgen (en de kinderopvangtoeslag door het niet-indexeren niet meestijgt), stijgen de totale kosten van kinderopvang relatief het hardst voor ouders met lage inkomens. Voor midden- en hoge inkomens zal de betaalbaarheid van kinderopvang – ondanks het niet-indexeren, per saldo toenemen in 2026. Dit vanwege het ingroeipad naar een hoge inkomensafhankelijke vergoeding in het voorgenomen nieuwe financieringsstelsel voor kinderopvang. Lage inkomens ontvangen geen hoger vergoedingspercentage, omdat zij al 96% ontvangen.

Een ander mogelijk gevolg is dat het niet-indexeren van de maximum uurprijs in 2026 kinderopvangorganisaties kan prikkelen om efficiënter te opereren, om zo een concurrerend aanbod te blijven doen.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Dit wetsvoorstel zal worden voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) om de gevolgen voor de regeldruk te toetsen.

Ook is er een uitvoeringstoets gevraagd aan Dienst Toeslagen. De uitkomst is nog niet bekend. De uitkomst van deze toets zal in een latere versie van het wetsvoorstel worden toegelicht.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Aan artikel 1.9 van de Wet kinderopvang wordt een lid toegevoegd, luidende: 3. Het eerste lid vindt met ingang van 1 januari 2026 eenmalig geen toepassing voor de bedragen, bedoeld in artikel 1.7, tweede lid.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het voorstel is doeltreffend en doelmatig met oog op het beheersen van de overheidsfinanciën. Er worden geen uitvoerings- en aanverwante problemen voorzien, al zal Dienst Toeslagen hier met een uitvoeringstoets definitief uitspraak over moeten doen. De brede maatschappelijke impact is naar verwachting beperkt tot de (financiële) toegankelijkheid van kinderopvang, in het bijzonder voor huishoudens met lage inkomens. Beleidsalternatieven met een kleinere impact op dit gebied zijn niet verenigbaar met de kabinetsplannen voor het nieuwe financieringsstelsel voor de kinderopvang.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het risico van dit voorstel is dat de (financiële) toegankelijkheid van kinderopvang onder druk komt te staan. Voor lage inkomens, die nu al het maximale vergoedingspercentage ontvangen, leidt het niet-indexeren tot hogere netto-opvangkosten. Dat kan gevolgen hebben voor de economische zelfstandigheid van mensen met een laag inkomen, met name van vrouwen.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid publiceert periodiek de kwartaalrapportages kinderopvang op Rijksoverheid.nl. Hierin rapporteert het ministerie over ontwikkelingen in het gebruik van kinderopvang, de arbeidsparticipatie van ouders en het verschil tussen de maximum uurprijzen en de daadwerkelijke tarieven. De kwartaalrapportages zullen worden gebruikt om te monitoren hoe de betaalbaarheid van kinderopvang zich ontwikkelt. Specifiek kan worden gekeken naar de ontwikkeling van de instellingstarieven ten opzichte van de maximum uurprijzen in 2026.